

Nr 478.

Av herr **Andersson** i Ovanmyra m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 267, med förslag till lag om allmänningssskogar i Norrland och Dalarna m. m.

Kungl. Maj:ts proposition nr 267 med förslag till lag om allmänningssskogar i Norrland och Dalarna m. m. innefattar i många och betydelsefulla delar ändring av det lagförslag, som innehålles i det den 31 augusti förlidit år i ämnet avgivna betänkandet.

Dessa ändringar, vilka huvudsakligen verkställts på tillskyndan från jordägarnas sida och gå ut på att fastslå allmogens rätt att själv vårda ifrågavarande enskilda skogar och avkastningen av desamma, innebära en så avsevärd skillnad emellan det ursprungliga och det nu framlagda lagförslaget, att det senare från våra synpunkter i huvudsak kan accepteras.

Emellertid anse vi att nedanstående frågor böra föranleda jämkningar i den föreslagna författningstexten.

Från den i 8 § 1 mom. generellt givna regeln om att »allmänningssskog skall förvaltas av en av delägarna vald allmänningsstyrelse» synas böra kunna göras undantag för sådana smärre allmänningssskogar, vilka lämpligen kunna sammanslås till en gemensam förvaltning. Så finnas t. ex. inom Venjans socken icke mindre än 11 stycken sådana små allmänningssskogar. Att för var och en av dem nödgas tillsätta särskild allmänningsstyrelse medför onödiga kostnader och olägenheter. Det borde åt Konungen givas rätt att utan hinder av förenämnda generella regel på hemställan av delägarna, när skäl därtill äro, förordna att en eller flera allmänningssskogar må ställas under förvaltning av en gemensam allmänningsstyrelse.

Då det icke synes finnas något skäl att ställa Hamra kapellags allmänningsskog i någon särställning, torde ur sista punkten av 8 § 1 mom. orden »Hamra kapellags allmänningssskog» böra utgå.

Beträffande Särna och Idre socknar i Kopparbergs län är förhållandet det, att sedan Idre kapellag år 1916 avskilts från Särna såsom särskild socken, besparingsskogen och skogsmedelsfonden bibehållits gemensam för båda socknarna. Av enahanda skäl, som föranlett undantagsstadgande i 8 § 2 mom. rörande förvaltningen av fond, som bildats av inkomst från Lima eller Transtrands sockens besparingsskog, bör detta stadgande omfatta jämväl förvaltningen av Särna och Idre socknars skogsmedelsfond och besparingsskog.

Beträffande 9 § 1 mom. 2 stycket har såsom ett allmänt önskemål bland allmogen inom ifrågavarande socknar i Kopparbergs län uppställts skyldighet för länsstyrelsen att före bestämmande av avlöning till skogsförvaltaren icke blott inhämta allmänningsstyrelsens utan jämväl delägarnas mening. Då beslut om avlöningsförmåner till skogsförvaltaren kommer att fattas för längre

tid samt jämkningar i sådant beslut endast undantagsvis äro att påräkna torde det framförda önskemålet i och för sig icke medföra olägenheter av den art att allmogens önskan på denna punkt icke må villfaras.

I avseende å den i 12 § föreslagna möjligheten för delägarna eller allmänningstyrelsen att besluta om inköp av mark för allmänningsskogs utvidgning innebär beslut av denna art ett — med hänsyn till de i övrigt föreslagna reglerna om avyttring och införlivning av mark — så definitivt förfogande över vederbörande tillgångar, att bestämmanderätten härutinnan synes böra förbehållas delägarna allena. Åt allmänningstyrelsen torde emellertid lämpligen kunna inrymmas befogenhet att väcka förslag beträffande medels användande på nu ifrågasatt sätt.

I 37 § föreslås att det skall ankomma på länsstyrelsen att besluta om användning eller fondering av avkastning eller kapitalinkomst etc. Ehuru denna formulering ansluter sig till vad som i gällande reglementen i allmänhet är bestämt, innebär länsstyrelsens ifrågavarande beslutanderätt en anomali, som nu, då en ny lagstiftning på området skall genomföras, påkallar rättelse.

Avsikten med länsstyrelsens beslutanderätt är ju nu liksom tidigare den, att på grund av hithörande skogars och fonders stora nationalekonomiska värde samt för ortsborna i gemen — ej blott delägarna — allmänna betydelse, åt offentlig myndighet bör inrymmas den avgörande kontrollen över att ifrågavarande tillgångar användas på sätt reglementen och lag föreskriva. Att emellertid för uppnående av dylik kontroll från det allmännas sida *ersätta* de beslutande organen med myndighet kan icke betecknas annorledes än såsom en oformlighet. Det bör i stället ankomma på delägarna att fatta beslut om medlens användande. Besluten böra underställas länsstyrelsens prövning huruvida de överensstämma med lag och reglementen. Innan länsstyrelsen godkänt besluten kunna de icke gå i verkställighet. Genom ett dylikt tillvägagångssätt få de förvaltande organen själva fatta besluten och inrymmas åt offentlig myndighet all den kontroll, som från det allmännas sida kan anses påkallad. Skillnaden i det ena eller andra fallet är i sak praktiskt taget ingen, men genom det här föreslagna förfaringssättet befrias lagen från det onekligen formellt stötande att offentlig myndighet så att säga övertager enskilda styrelser och beslutande stämmors roll.

I detta sammanhang förtjänar framhållas, att enligt 36 § i lagen om häradssällmänningar delägarna själva äga fatta beslut i hithörande frågor utan någon skyldighet att underställa offentlig myndighet beslutets giltighet.

I 50 § stycket 1 föreslås att där ej annat finnes stadgat i reglementet allmänningstämman själv väljer ordförande att leda förhandlingarna. Genom detta uttryckssätt förlänas den här givna bestämmelsen om ordförandes utseende vid varje stämma karaktären av en huvudregel.

På sätt som exempelvis är stadgat om ordförande för kommunalstämma synes här lämpligen böra givas motsvarande regel, så att ordföranden å allmänningstämma, där annat ej stadgas i reglementet, av stämman utses för en tid av 4 år. Härigenom erhåller uppdraget den kontinuitet, som måste

förefinnas, icke minst med hänsyn till alla de uppgifter mellan stämmorna, som regelmässigt falla på en ordförandes lott.

Då allmänningsstyrelsen i avseende å skogsvården m. m. närmast är jämförlig med kommunalnämnden beträffande kommunens övriga angelägenheter borde allmänningsstyrelsens ordförande på motsvarande sätt, som i lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse på landet § 50 stadgas, böra utses av allmänningsstämman för en tid av 4 år.

Ovan berörda frågor torde lämpligen erhålla sin lösning i själva lagtexten och icke endast regleras i vederbörande reglemente.

Slutligen synes i lagen böra intagas en uttrycklig bestämmelse om att det åligger allmänningsstyrelsen och ekonominämnd att inom tid, som i reglementet må vara bestämd, årligen upprätta förslag till nästa års inkomst- och utgiftsstat att underställas allmänningsstämman för fastsällelse.

På grund av ovanstående hemställes

om följande ändringar i lagförslaget:

§ 8 mom. 1:

»Allmänningsskog skall förvaltas av en av delägarna vald allmänningsstyrelse, där Konungen icke efter framställning från delägare finner skäl förordna, att en eller flera allmänningsskogar må ställas under förvaltning av en gemensam allmänningsstyrelse.»

§ 8 mom. 1:

»I reglementet må ock bestämmas, att en ledamot av ekonominämnd samt i fråga om allmänningsskog, som särskilt avsatts för nybyggare, jämväl en eller flera ledamöter av allmänningsstyrelsen skola utses av länsstyrelsen.»

§ 8 mom. 2:

»Beträffande förvaltningen av fond, som bildats av inkomst från besparingskogarna inom Venjans socken samt Lima och Transtrands socknar äger Konungen utan hinder av vad i denna lag stadgas efter vederbörande delägares hörande meddela särskilda bestämmelser. Lag samma vare beträffande förvaltningen av Särna och Idre socknars besparingskog, avkastningen av densamma ävensom fond, som bildats av inkomst från skogen.»

§ 9 mom. 1 stycke 2:

»Avlöning till skogsförvaltaren skall efter delägarnas och allmänningsstyrelsens hörande bestämmas av länsstyrelsen.»

§ 12:

»Det står delägarna fritt att efter förslag av allmänningsstyrelsen för medel rörande vilkas användning de enligt reglementet äga besluta inköpa mark för allmänningsskogs utvidgning. Vilja delägare eljest, för medel som härflutit från skogen, inköpa mark för sagda ändamål, inhämtas därtill medgivande av länsstyrelsen.»

§ 37:

»Det ankommer på delägarna att med tillämpning av bestämmelserna i denna lag och reglementet besluta om användning eller fondering av avkastning eller kapitalinkomst från allmänningsskog eller ränta därå eller avkastning från mark, som i 34 § avses, eller å fond, varom i 35 § förmåles. Där sådan fond må helt eller delvis användas för visst ändamål, ha delägarna att jämväl därom besluta. Där ej i reglementet annorledes stadgas, skall beslut, varom ovan sagts, underställas länsstyrelsen för stadfästelse; och må beslut ej utan länsstyrelsens godkännande bringas i verkställighet. I reglementet må dock bestämmas, att delägarnas beslutanderätt i visst eller vissa fall skall tillkomma allmänningsstyrelsen, ekonominämnd eller annan av delägarna utsedd nämnd.»

§ 41:

»Av allmänningstämman utses bland allmänningsstyrelsens ledamöter en ordförande att tjänstgöra den tid, för vilken han blivit vald såsom ledamot. Är enligt reglementet etc.»

§ 50:

»Där ej annat finnes stadgat i reglementet, väljer allmänningstämman ordförande för en tid av 4 kalenderår.

Såsom etc.»

§ 43 a:

»Det ligger allmänningsstyrelsen och ekonominämnd eller annan av delägarna utsedd nämnd att inom härför i reglementet föreskriven tid årligen upprätta förslag till det kommande årets inkomst- och utgiftsstat att underställas allmänningstämman för fastställelse.»

Stockholm den 26 april 1938.

Jones Erik Andersson
i Ovanmyra.

Gustaf Andersson
i Rasjön.

Per Persson
i Norrby.

Birger Gezelius.

Anders Hilding.

Jonas Erikson,
Frågsta.